

Maarit Paavilainen

RAADOLLISUUS JA TAITEILIJAN AMMATTI

Kuvataiteen koulutusohjelma

2015

RAADOLLISUUS JA TAITEILIJAN AMMATTI

Paavilainen, Maarit
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Kuvataiteen koulutusohjelma
Toukokuu 2015
Ohjaaja: Hautala, Päivi- Maria; Velhonoja, Matti
Sivumäärä: 15
Liitteitä:0

Asiasanat: raadollisuus, taide, taiteilija

Tässä opinnäytetyössä pohditaan taiteilijan ammattia tekemisen kokemuksen kautta, sekä yhdistetään oma tekeminen yleiseen taidekenttään. Raadollisuutta inhimillisenä piirteenä, ja sen läheisiä muotoja taidemaailmassa tarkastellaan myös.

Työssä käsitellään toisaalta yhtä taidemaailman puolta, jossa taiteesta tehdään tuote korkeilla hinnoilla, toisaalta toista puolta joka pyrkii yhdistämään taidetta hyvinvointiprojekteihin.

WRETCHEDNESS AND THE ARTIST'S PROFESSION

Paavilainen, Maarit

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in the Arts

Month 2015

Supervisor: Hautala, Päivi- Maria; Velhonoja, Matti

Number of pages: 15

Appendices: 0

Keywords: wretchedness, art, artist

In this thesis is considered the artist's profession through the experience of work, combining it with the art scene in general. Wretchedness as a humane trait and its close forms in the art world are examined.

The work discusses on one hand the phenomenon in the world of art which makes a product of it with high prices, on the other the phenomenon which intends to combine art with health projects.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	5
2 TAITEILIJAN ON.....	5
3 TUOTE JA HYVINVOINTITAIDE.....	7
3.1 TAITEESTA TUOTE	7
3.2 HYVINVOINTITAIDE	9
4 KÖYHÄ TAITEILIJAN	10
5 YHTEENVETO	13
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Tein päättötyöni raadollisesta ihmisestä. Kiehtovan siitä puolesta ihmisessä tekee se, että sitä ei esitellä julkisesti. Se ei ole ihmisen esittelykelpoisimpia puolia.

Opinnäytetyön aihe yhdistyi kirjalliseen osioon kohta työelämässä olevana kuvataiteilijana, sillä ei ole helppoa olla koulutettu kuvataiteilija, jos mikään määrä oman taiteen tekemistä ei riitä työnteoksi, vaan taiteilija voidaan työvoimatoimiston virkailijan harkinnasta riippuen määrätä työllistymiskokeiluun ilmaiseksi työvoimaksi. Apurahalla työskentelijäkään ei tunnu olevan täysipäiväinen työntekijä. Kuvataide ei käytännössä ole ammatti siinä missä muut.

2 TAITEILIJA ON...

Taiteilija ei ole töissä silloin kun tekee taidettaan, ei edes silloin kun on saanut apurahan.

Maalaamisen avulla voi päästä luomisen euforiaan. Resepti on seuraavanlainen: Yksi osa tekniikkaa. Tietää mitä tekee. On harjoitellut siveltimen käyttöä tarpeeksi paljon ja on omaksunut sen, eikä tarvitse enää ajatella, että se on kädessä. Sen sijaan pystyy keskittymään siihen mitä maali tekee pinnalla.

Yksi osa aikaa. Alkuvaikeuksien jälkeen jotain menee oikein ja alkaa tuntea hallitsevansa prosessia. Käsi tekee jotain ja maali tekee perässä. On päässyt mukaan prosessiin niin kuin olisi hypännyt liikkuvaan junaan ja värit alkavat elää keskenään elämää, jota voi muokata. Värejä ja niiden käyttäytymistä ymmärtää hetkellisesti ikään kuin ne olisi tuntenut aina. Työ antaa jonkinlaisen alkeellisen alkemian tyydytystä. On illuusio hallinnasta.

Yksi osa ennustamatonta. Tapahtuu jotain, mitä ei osannut suunnitella, ja joka on hyvää. Vahinko, intuitio, alitajunta, kaaos. Tulee tunne, että on itse

enemmän kuin osiensa summa, ja omista käsistä tulee jotain mitä ei tiennyt pystyvänsä tekemään.

Taiteilijalle aika ja ilmaisun vapaus ovat työvälineitä. Taiteen tekemiseen olennaisesti kuuluu se, ettei etukäteen voi sanoa milloin ja miten työ tulee syntymään, tai mitä siitä tulee. Jos taiteen tarjonnasta halutaan mahdollisimman monimuotoinen, sen tekemisen pitää antaa majoittaa tekijän temperamentti. Työn tekemisen tapoja on yhtä monta kuin työntekijöitä, välineitä, työaikoja tai taidesuuntia ja lopputulos riippuu näiden elementtien sopivasta sekoituksesta. Siksi taiteelle on mahdotonta määritellä kriteerejä ennen kuin työ on tehty, ja sen jälkeen turhaa – Ammatti joka majoittaa tekijän persoonan, eikä toisin päin.

Apurahan saaminen on ainoa tapa tehdä omaa taiteellista työtään kokopäiväisesti. Apurahoja taiteilijoille ei kuitenkaan ole ylenmääräisesti. Kaakon taiteen taidejohtaja Anna Vilkun ja kuvataiteilija Hannele Romppasen raportti ”Taiteilija tahtoo elää työllään – Kuvataiteen asemasta valtion rahoituksessa” tutki taiteen alojen julkista tukea. Haetuista apurahoista kuvataiteilijoista sellaisen sai 8% kun kaikkien taiteenalojen osalta luku oli 16%.

Luulen että kuvataiteilija olisi mielellään tuottava työntekijä. Tekisi töitä ja maksaisi veroja. Mutta ennen kuin on saanut jalkansa gallerioiden ovien väliin tai museoiden kokoelmiin ja niin kartuttanut cv:tään, taiteilija ei ole ammatinharjoittaja, vaikka tekisi töitä. Taiteilijaksi koulutetaan, mutta pelkkää työskentelyä ei katsota vielä ammatinharjoittamiseksi, vaan taiteilija voidaan määrätä ”oikeisiin” töihin, jotka eivät välttämättä edes vastaa omaa koulutusta. Vilkun ja Romppasen raportista selviää myös se, että julkista tukea kuvataiteelle annetaan vähemmän kuin muille taiteenaloille. On niin vaikeaa saada itsensä lyötyä läpi taiteilijana julkisen tuen vähyyden takia, ja ennen sitä ei ole ammatinharjoittaja, että se kannustaa käyttämään hyväksi sosiaalityötä, ja taiteilija ”loisii”.

Taiteilijan työpaikka on museo, galleria, kirjasto, konserttisali. Työ tehdään etukäteen, eikä siitä tule palkkaa. Olisi johdonmukaista jos taiteilija olisi sa-

malla viivalla muiden koulutettujen ammatinharjoittajien kanssa edes apurahalla työskentelyn aikana. Apuraha kun on taiteelle nimenomainen tukimuoto ja usein ainoa palkka, jota taiteilija näkee työstään.

3 TUOTE JA HYVINVOINTITAIDE

3.1 TAITEESTA TUOTE

Taideteoksen hinta on niin paljon kuin joku on siitä valmis maksamaan.

Raadollisuus asuu tiedostamisessa. Mark Twain kirjoitti esseessään "The Damned Human Race": "Kaikista eläimistä ihminen on ainoa, joka on julma. Ihminen on ainoa, joka tuottaa kipua sen tuottamisen ilosta." Alkukantaisemmista vaistoista, joista ei ole tänä päivänä sosiaalista hyötyä, mutta jotka ovat säilyneet tarpeina, tuli raadollisia samalla kun ihmisestä tuli tiedostava ja sivistynyt. Väkivallasta tulee raadollista, kun sitä tehdään sen itsensä vuoksi. Silloin, kun sillä ei ole välineellistä hyötyä, vaan se on itseisarvo. Joskus on ollut elintärkeää haluta saalistaa. Väkivallan tarpeesta on ei-saalistamisen aikakautena ilman käytännön tarkoitusta tullut antisosiaalista ja raadollista.

Ihminen on sosiaalinen olento ja riippuvainen toisista. Raadollisuus tulee esiin ihmisten muodostaessa ryhmiä, siihen kuuluvasta jaosta "meihin" ja "niihin". Jos joku on "meitä", jonkun toisen täytyy olla "niitä". Toisessa laumassa eikä hyväksyty. Niin käy William Goldingin tarinassa "Kärpästen herä", jossa joukko lapsia joutuu autiolle saarelle. Yhteistyö on lasten paras toivo pelastua, ja alkuun niin tapahtuukin. Ei kuitenkaan kestä kauan ennen kuin ihmisluonteen synkemmät halut toisia kohtaan tulevat pintaan ja pelastautumisen sijasta lapset keskittyvät valtataisteluun toisiaan vastaan. Liika antisosiaalisuus ei ole tarkoituksenmukaista silloin, kun toisilta ihmisiltä tarvitsee sellaisia asioita, kuten turvaa, ruokaa, ja apua. Länsimaisessa maailmassa, jossa ei ole selviä laumoja, joihin kuulua, ei ole korrektia julistautua toisia ihmisiä vastaan. Tarve erottaa me ja ne on silti jäljellä, joten se pitää

kohdistaa rasismia johonkin ihmisryhmään, joka on erilainen kuin itse. Syy rasismiin voi olla pelkkä epämääräinen vastenmielisyys. Sivistynyt ihminen osaa olla näyttämättä julkisesti rasismia, sille löytyy hienovaraisempia väyliä.

Raadollisuus on eläimentappovideo, raadollisuus on rasismi. Raadollisuus on väkivallasta nauttiminen ja veriurheilu. Veriurheilu ja sodan aikaiset käytännöt, ketä tapetaan ja miten, ovat raadollisuutta, jotka ovat lähempänä salonkikelpoista, koska ovat yleisesti hyväksytyjä. Mutta ne on rajattu, muissa tilanteissa samanlaista käyttäytymistä ei hyväksytä.

Taidemaailman raadollisuus on pahimmillaan astronomisissa hinnoissa. "Hinta on niin korkea, kuin mitä joku haluaa siitä maksaa." Vapaan markkinatalouden peruseriaate, ja luonnollinen jatkumo sille, mutta taide ottaa siitä kaiken irti. Se poikii ilkeitä johdannaisia, kun siitä tulee käytännön sovellutuksena miljoonahinnat taidehuutokaupoissa. Taiteen arvon subjektiivisuus sopii hintakeinotteluun täydellisesti. Korkea hinta on illuusio, eikä tee teoksesta arvokkaampaa. Suhde teoksen sisällön ja hinnan välillä on abstrakti. Hintakuplan suuri koko lisää taiteilijapersonan tärkeyttä, imagojen ja myyttien tekemistä ja elitistisyyden tuntua taiteeseen. Korkeiden hintojen perustelu taiteilijan nimellä ja "tasokkuudella" on hassua taiteen subjektiivisuuden syystä. Mikä hienoa, "oikeaa" taidetta yhdelle, ei ole toiselle.

Ei ole käytännön syytä, joka tekee hinnoista yli keskivertopalkansaajan vuosipalkan. Ajatukseen, että rikkaille myydään taidetta erikseen astronomisin hinnoin, liittyy se oletus, että rikkaat haluavat ostaa taidetta, joka on kallista. Tai että korkea hinta olisi korkean arvon merkki. Keinottelussa olennainen ominaisuus. Suuret hintakuplat pitävät yllä kahtiajakoa "normaalin" ja rikkaan ostajan välillä. On taidetta rikkaille, ja taidetta tavalliselle kansalle. Itse tuote ei ole erilainen, vain hinta. Onko "rikkaalle omat hovit ja köyhille omat" oikeasti haluttava yhteiskuntamalli? Varallisuuserot ruokkivat itseään jo tarpeeksi. Sitä pitäisi yrittää rajoittaa, ei kannustaa.

Suunnitellun Guggenheimin ja muiden isoimpien museoiden ulkopuolella kuvataide ei tuota valtiolle rahaa suoraan ja sitä on helppo ajatella rahareikänä.

Tulee mieleen, mistä tulevaisuuden isojen museoiden taiteilijoita tulee, jos tämän päivän rahoitus taiteelle ei mene taiteen tuottajille? Museot tukevat epäsuorasti taiteilijoita esittelemällä heitä, mutta Guggenheimin kaltainen jättimuseo tulisi esittelemään pääasiassa kansainvälisiä ja suuria nimiä, ja tavalliselle taiteilijalle juuri Guggenheim kuulostaa siltä rahareialtä. Suurimmaksi osaksi julkisesti rahoitettava museo, joka kierrättäisi kansainvälisiä taidekokoelmia. Jo nyt suhteessa muihin taiteen aloihin pienestä kuvataiteen rahoituksesta ei liikene rahaa turismimuseoon, joka ei lisäisi mainittavasti suomalaisten taiteilijoiden elinmahdollisuuksia. Koska suuret nimet eivät yksin tee kulttuuria. Suurimmaksi osaksi sitä tekevät pienet ”urakkataiteilijat”. Se kulttuuri on myös jakautunut tasaisemmin koko Suomen alueelle, ja niin hillitsee osaltaan kulttuurin keskittymistä pääkaupunkiseudulle. Halutaanko näissä taiteen palatseissa esitellä jo etabloituneita nimiä ja kuolleita mestareita? Ei voi olla niin, että halutaan kotimaisen kulttuurin tuottamisen jäävän paikoilleen. Tai että se jätetään selviytymään, jos selviytyy. Koska abstraktin hyödyn alueilla, terveydellä tai onnellisuudella, ei tuoteta rahaa, mutta se ei tarkoita, ettei niillä olisi arvoa. Niillä on arvoa itsessään. Se on valtion rooli: Turvata asioita, jotka eivät menesty rahan lihaksella.

3.2 HYVINVOINTITAIDE

Luultavasti maapallolta ei löydy niin primitiivistä yhteiskuntaa, ettei se tuottaisi taidetta. Yhteiskunta saa taantua aika kauan ennen kuin sille ei ole tarvetta.

Taide vaatii aikaa, koska kulttuuri ei ole liukuhihna-, eikä pikatuotantoa. Sille ei voi etukäteen ulkoapäin määritellä raameja, aikaa ja paikkaa, joiden sisällä se tapahtuu. Pitkäjänteisyyttä ei löydy yksittäisistä, irrallisista hyvinvointiprojekteista, eikä voi väittää, että palveltaisiin yhtä lailla taidetta kuin hyvinvointia. Kun taidetta rahoitetaan, hyvinvointiprojektien ei pitäisi olla samalla viivalla ”raamittoman” taiteen tekemisen kanssa. Taide on jo itsessään hyvinvointia, ja sille pitäisi antaa mahdollisuus etsiä omat toimintamuotonsa.

4 KÖYHÄ TAITEILIJAJA

Ei- taiteilijoille taiteilijat ovat loisivaa turhanpantteja, taiteilijoille ei- taiteilijat noudattajia.

Yksi raadollisuuden väline: Valta. Mitä enemmän hallinta omasta elämästä on muiden käsissä ja mitä suurempi ero vallan käyttelijöiden välillä on, sitä enemmän se kannustaa ihmistä opportunistiin. Mitä anarkistisemmista olosuhteista ihminen löytää itsensä, sitä tärkeämpi hyödyke tulee voimasta ja sitä tärkeämpää tulee omasta selviytymisestä. Sitä lähempänä ollaan ihmisen alkukantaisempia vaistoja. Ihminen on toiselle susi, ja suuret erot vallankäytössä vahvistavat tällaista käyttäytymistä.

Vallasta tekee raadollista myös se, että se muovaa ryhmässä olevien moraalिसääntöjä. Ja ihmisen valmius muuttaa etiikkaansa ryhmän mukaan on erikoisen hyvä. Tällaista hiljaista konsensusta tapahtuu ihmisten välillä kaikessa kanssakäymisessä. Raja voi liikkua vaikka kuinka kauas, ja tulee mieleen kuinka paljon ihmisen käsitystä "oikeasta" ja "väärästä", "hyvästä" ja "pahasta" voi muokata. Ihminen on luotu muovaamaan sitä ryhmän mukaan. Se jolla on eniten valtaa, on myös eniten valtaa ohjata moraalisisääntöjä.

Taide on äärimmäisyyksien leikkikenttä. Mielikuvissa "keskiluokkainen" taiteilija ei ole houkutteleva taidekoululaiselle, halutaan mieluummin korostaa epäkonventionaalisuutta ja ulkopuolisuutta. Tarina keskiluokkaisesta taiteilijasta, helpposta elämästä ja toimeentulosta ei erityisesti sovi yhteen taiteilijan mielikuvan kanssa. Jonkinlaista sopeutumista tapahtuu aina ryhmässä joka viettää useita vuotta yhdessä, jos vain siksi, että näkee ja vertaa itseään toisiin, ihailee ja haluaa tehdä samalla lailla. Matkiminen kun on ihmisen peruskyyky, niin jo pelkkä altistuminen toisille ihmisille saa samanlaistettua saman alan tekijöitä.

Taiteilijaa myydään mielikuvilla. Tuotteeseen kuuluu konkreettisen osan lisäksi niin paljon mielikuvia, että ne ylläpitävät ja kannustavat erakko – yksintekijä – näkijä – kapinallinen - taiteilijamyyttejä. "enemmän sanottavaa yh-

teiskunnasta", "näkee enemmän kuin "tavallinen" kansalainen". Ihmisillä on taipumus vahvistaa stereotyyppejä, ja se luo kehän joka ruokkii itseään.

Kun taide on usein henkilökohtaista, ja taiteilijan oma persoona niin olennainen osa myyntituotetta, töiden laittaminen esille on usein vaikeaa. Joillekin taiteen tekeminen on terapiasta käyvää, itse työskentely olennainen syy tehdä. Alter egot ovat suosittuja taiteilijoiden keskuudessa, koska ne antavat vapautta tehdä sellaista, mitä tekisi jos olisi vähemmän estoja, ja helpottaa itsensä erottamista persoonasta jonka laittaa myyntituotteeksi. Mielikuvien ympäröimässä alakulttuurissa, jo taidekoulussa tulee tärkeäksi miten itseään, ja muita, nimittää. Taiteilijaidentiteetti on olennainen osa ammattia, ja voi olla herkkä asia, jos vaikka vain sen takia, miten ympäristö mieltää taiteilijana.

Apurahojen vaikea saatavuus ja julkisen tuen vähyys tekevät hyvin vaikeaksi "keskiluokkaisen" taiteilijan synnyn. Muissa kuin taideteollisissa ammateissa kuvataiteilijalle ei ole olemassa säännöllistä kuukausipalkkaa. Riski epäonnistua kuuluu olennaisena osana ammatin luonteeseen. "Koulun jälkeen puolesta teistä tulee opettajia", oli vierailevan opettajan lausunto. Pelkkää palkkatyötä ei ole mielekästä tehdä, vaan mielellään jotain tyydyttävää ja saada siitä palkkaa. Taidekoululainen ottaa mieluummin riskin olla köyhyysrajalla kuin tehdä kompromissin siinä mitä haluaa tehdä.

Suuren katteen taide taas tekee suurempaa jakoa taiteilijoiden välillä ja leikkaa siten keskiluokan taiteilijan. Se toimii uusien nousevien ja suurien kuolleiden nimien yhdistelmällä. Taiteilijasta tehdään ilmiö. Sillä, että harvempi nostetaan, mutta erityisen korkealle, saadaan luotua isompi mielikuvahinta, koska suuri taiteilijoiden määrä aiheuttaisi inflaation.

Häviääkö taiteen humaaniudesta jotain mitä enemmän siitä tehdään tuote? Ei ainakaan suoraan, koska keinotteluilmiö on eri pallokentällä. Siinä mielessä kyllä, että se pitää yllä ihmisten mielikuvia taiteesta elitistisenä, opportunistisena myyntituotteena. Ja se on minkälaisen kuvan mediassa näkyvä ja iso raha takanaan toimiva myyntikoneisto kannustaa näkemään.

Taiteilijat ovat selvästi useammin vasemmalla kuin oikealla. Mielikuva kokoomuslaisesta, puhumattakaan perussuomalaisesta, kulttuuriministeristä vastustaa. Taide on mielestäni selkeästi sorretun, köyhän, vähemmistön, väliinpuotoajan väline. Taiteessa on luultavasti syvällä humaani elementti jota ei ole materiaalisen yltäkylläisyyden arvomaailmassa, voittajan juhlassa, ja sen tunnistaa tiedostamattaan. Sen ostaminen ei ole siitä riippuvainen eikä varmasti siitä nauttiminen. Mutta sen tuottaminen on: Siinä humaanius on olennaista ja väliinpuotoajien maailmassa taide kukoistaa. Väliinpuotoaja-elementistä voi tehdä tuotteen, mutta se on jo eri areenalla. Taide on aina ollut hyvä väline kommentoida valtaapitäviä, ja tarve pilkata voimakkaita on vahva. Jos ironia on orjien loisto¹ niin taide on kurjan lohtu.

Taiteilijat nähdään ulkopuolisina ja poliittiseksi taiteilijaksi voidaan nimittää jos ottaa kantaa minkäänlaiseen yhteiskunnalliseen asiaan. Kirjanpitäjällä ei ole kirjanpidon keinoin välineitä tuoda esiin ajatuksiaan ihmisoikeuksista tai ylikansoittumisesta. Taiteilijan ammattiin taas yhdistyy luontevasti yhteiskunnallisten asioiden kritisointi, koska taide asetetaan esille julkiseen tilaan. Se, että ei ole tyytyväinen tai ota asioita itsestään selvinä: Asioiden kyseenalaistaminen on taiteen vahvuus, ja sitä on niin paljon, että se on melkein olennainen osa ammattia.

Kääntöpuolena tulee "sitoutumattomuuden" ajatus ulkoapäin. Asioiden kritisointi vaatii uskottavuutta, mikä taas vaatii sitä, ettei ota käskyjä keneltäkään. "Riippumattomuus" tarkoittaa usein mielikuvissa samaa kuin köyhyys. Menestyminen tai isolta yritykseltä rahaa ottaminen on "itsensä myymistä", mikä antaa ymmärtää, että on vähemmän uskottavuutta sanoa tai kritisoida, että on sätkynukke joka kyykkii käskystä. Kirjanpitäjä ei voi "myydä itseään" samalla lailla kuin taiteilija, koska ei tarvitse puhujan uskottavuutta. Silti taiteilija tarvitsee palkkaa yhtä lailla kuin kuka tahansa työläinen. Yhteiskunnallisia teemoja käsittelevä taide ja raha eivät mielikuvissa sovi yhteen: Jos kritisoi yhteiskuntaa, on velvollisuus olla köyhä.

5 YHTEENVETO

Tarvitseeko taide huolenpitoa? Jos se on vain "osiensa summa" ja heijastaa tätä aikaa, tarvitseeko siihen sekaantua? Ei voi olla niin, koska "osien summan" lisäksi joillain on enemmän valtaa vaikuttaa kuin muilla. Kaikkea ei välttämättä kannata kokeilla ensin ja katsoa sitten mitä tapahtuu. Varsinkin kun vastapuolena on raha, tehdään ennalta-arvattavia päätöksiä rahaa suoraan tuottamattomissa asioissa. Vahinkoja saadaan korjata kauemmin kuin Taiteen tekeminen jättäminen taistelemaan markkinoiden armoille olisi virhe.

Ajatusleikki: Mitä jos taiteesta tehtäisiin valtiollistettu ammatti, eräänlainen valtioneuvoilija. Etukäteen sovitaan, mitä aiotaan tehdä ja se hyväksytetään, ja siitä hyvästä taiteilija saa valtiolta kuukausipalkkaa.

Gallen-Kallelat ja Edelfeltit, Haloset ja Schjerfbeckit ovat olleet luomassa kokonaista kansallista identiteettiä ja suomalaiset arvostavat tuotoksia tarpeeksi käymällä katsomassa niitä museoissa, tai joka kerta kun joku lainaa Seitsemän Veljestä kirjastosta, tai kuuntelee Sibeliuksen Kullervon. Kotimaista kulttuuria ei synnytetä tyhjiössä, tai ilman tilaa tehdä sitä, aikaa ja rahaa. Jos mahdollisuus tehdä on vain nopeilla ja niillä jotka ovat hyviä markkinoimaan itseään, syntyy nopeiden ja tehokkaiden taidetta. Nopeus ja tehokkuus ei ole kuitenkaan se millä taide tekee merkityksiä, ja se ei voi olla vaikuttamatta siihen mitä syntyy. Nopeus ja suoraviivaisuus kun ei ole taiteen tekijöiden enemmistö. Pitäisi antaa mahdollisuus myös hitaalle tekijälle. Suomalainen kulttuuri ei voi olla elinvoimainen jos sen tekijöille ei anneta elintilaa.

Taiteella on ja täytyy olla epäselvät rajat, eikä sitä pitäisi valjastaa palvelemaan tarkoituksia. Sille pitää antaa tilaa liikkua yhteiskunnassa kiintiölaitamilla ja antaa sen asettaa omat rajansa. Ei ole kyse siitä, että suotaisiin enemmän vapauksia, säännöt eivät voi olla samat, taide ammattina elää etukäteen asetettujen rajojen puuttumisesta. Ja mikään muu vaihtoehto vaatisi joko taiteilijan vakiinnuttamisen "valtioneuvoilijaksi", säännöllistä palkkaa nauttivaksi, etukäteen hyväksytetyksi ja toimintamuodoilla rajoitetuksi. Vaihtoehtoisesti taiteesta harrastuksen tekemisen, jotain johon yhteiskunta ei ota kantaa ja

joka on yhteiskunnan tukien ulkopuolella. Taide on se ylijäämä pakollisten tarpeiden jälkeen joka luo sivistyksen, tarve joka tuntuu niin henkilökohtaiselta. Kokonaisen kulttuurin perusta. Taide kertoo ihmisyydestä, ja se opettaa inhimillisyyttä. Sen epämääräisille rajoille on paikka, jolle pitäisi antaa elintila.

¹Milosz, Czeslaw: ”Irony is the glory of slaves.”

Lähteet:

Rosenberg, T. 2015. Taiteen puolesta; Taide ja raha. <http://www.issuex.fi>

Lindfors, S. 2013. Taide ja raha! Urbanapa- blogi, <http://urbanapa.fi/blog/>
Työryhmä. 2015 Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia, Toimintaohjelman 2010-2014 loppuraportti. Sosiaali- ja terveysministeriö.

Twain, M.: ”The Damned Human Race”, 1905

Vilkuna, A.; Romppanen, H. 2015 ”Taiteilija tahtoo elää työllään – Kuva-
taiteen asemasta valtion rahoituksessa”,